

Florentina Sâmișăian
Sofia Dobra
Monica Halaszi
Anca Davidoiu-Roman
Horia Corcheș



Limba și literatura română

Ghidul profesorului
Clasa a V-a

Ediție revizuită,
conform cu versiunea 2022 a manualului Art Klett



Cuprins

Capitolul I: Repere teoretice 6

Noutățile programei de gimnaziu în vigoare. Clarificări conceptuale și sugestii de aplicare	6
--	---

Capitolul II: Repere metodologice 21

II.1. Prezentarea manualului	21
II.2. Sugestii privind evaluarea	27
II.3. Planificare calendaristică orientativă	34
II.4. Proiectarea unităților de învățare	38

Capitolul III: Sugestii de utilizare a manualului: cum poate fi abordată fiecare lecție. 62

III.1. Intercunoașterea, evaluarea inițială și recapitularea cunoștințelor din clasa a IV-a	62
III.2. Unitatea I	67
III.3. Unitatea II	91
III.4. Unitatea III	127
III.5. Lucrarea scrisă sumativă	151
III.6. Unitatea IV	157
III.7. Unitatea V	191
III.8. Unitatea VI	215
III.9. Recapitulare finală	233

Anexe	236
Anexa 1. Programa școlară pentru disciplina limba și literatura română	236
Anexa 2. Progresia competențelor specifice la disciplina limba și literatura română în gimnaziu	244
Anexa 3. Harta conținuturilor programei de limba și literatura română pentru gimnaziu	247
Anexa 4. Inventar al intereselor de lectură	252
Anexa 5. Cercul intereselor de lectură	252
Anexa 6. Chestionar privind abordarea interculturalității în școală	253
Anexa 7. Fișă pentru redactare	255
Anexa 8. Fișă pentru activitatea de intercunoaștere	256
Anexa 9.a. Test inițial (1)	257
Anexa 9.b. Test inițial (2)	260
Anexa 10. Tabele cu rezultatele la testul inițial	263
Anexa 11. Recapitulare inițială	264
Anexa 12. Listă de control pentru evaluarea competenței 2.5	266
Anexa 13. Plan simplu de idei și plan dezvoltat de idei	267
Anexa 14. Fișă de observare	268
Anexa 15. Fișa personajului	269
Anexa 16. Jurnalul cu dublă intrare	270

Anexa 17. Text narativ ficțional	271
Anexa 18. Fișă de observare	272
Anexa 19. Bilete de ieșire	273
Anexa 20. Evaluarea redactării	274
Anexa 21.a. Lucrare scrisă sumativă	275
Anexa 21.b. Lucrare scrisă sumativă	276
Anexa 22. Fișă – Zei din Olimp	278
Anexa 23. Fișă – Legenda nașterii și ascensiunii lui Minos	279
Anexa 24. Fișă de evaluare a lecturii	280
Anexa 25. Fișă – Investigatorul	281
Anexa 26. Fișă – Legenda lui Perseu	282
Anexa 27. Fișă – Predarea reciprocă	283
Anexa 28. Aplicarea metodei Știu – Vreau să știu – Am învățat	284
Anexa 29. Fișă de evaluare a prezentării	285
Anexa 30. Fișă pentru evaluarea redactării	286
Anexa 31. Fișă – Captură de ecran Google Maps	287
Anexa 32. Grilă de autoevaluare	288
Anexa 33. Miniteste din varianta digitală a manualului	289
Anexa 34. Recapitulare finală	301

Lectură

- Textul literar
- Cuvântul-cheie. Tema. Planul simplu de idei
- Textul nonliterar

Interculturalitate

- Identitatea personală. Emoțiile

Comunicare orală

- Exprimarea adecvată a emoțiilor
- Roluri în comunicare

Limbă română

- Propoziția. Tipuri de propoziții
- Cuvântul și dicționarul
- Sinonimele. Antonimele
- Câmpul lexical
- Tipurile de sunete
- Silaba. Accentul

Redactare

- Etapele scrierii. Relatarea unor experiențe personale

Recapitulare

Evaluare

U1 Despre mine. Selfie

Domenii	Competențe specifice	Conținuturi
Lectură	2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale 2.2. Identificarea temei și a ideilor principale și secundare din texte diverse 2.4. Manifestarea interesului și focalizarea atenției în timpul lecturii unor texte pe teme familiare	Textul literar și textul nonliterar Cuvântul-cheie. Tema. Planul simplu de idei Strategii de comprehensiune: inferențe simple, împărtășirea impresiilor de lectură Strategii de interpretare: răspuns afectiv, discutarea mesajului
Comunicare orală	1.1. Identificarea temei, a unor informații esențiale și de detaliu, a intențiilor de comunicare explicite și/sau a comportamentelor care exprimă emoții din texte narrative, monologate sau dialogate 1.2. Prezentarea orală, pe baza unor repere date de profesor, a unor informații și a unor idei, exprimând opinii, emoții și sentimente prin participarea la discuții pe teme familiare, de interes sau pornind de la textele ascultate/citite 1.3. Identificarea unor elemente paraverbale și non-verbale, în funcție de situația de comunicare	Exprimarea adecvată a emoțiilor. Roluri în comunicare: vorbitor, ascultător
Interculturalitate	5.1. Asocierea unor experiențe proprii de viață și de lectură cu acelea provenind din alte culturi	Identitate personală
Limbă română	4.2. Aplicarea achizițiilor lexicale și semantice de bază, în procesul de înțelegere și de exprimare corectă a intențiilor comunicative 4.3. Monitorizarea propriei pronunții și scrieri și a pronunției și scrierii celorlalți, valorificând achizițiile fonetice de bază	Propoziția simplă. Propoziția dezvoltată Propoziția afirmativă. Propoziția negativă Alfabetul limbii române Ordonarea cuvintelor după criteriul alfabetic. Dicționarul. Articolul de dicționar Tipuri de sunete: Vocală. Consoană. Semivocală Corespondența sunet-literă Silaba Accentul (aplicativ) Cuvântul, unitate de bază a vocabularului Cuvântul și contextul; forma și sensul cuvintelor Categorii semantice: sinonime, antonime Câmpul lexical Istoria cuvintelor – variații ale formei și ale sensului în timp
Redactare	3.1. Redactarea unui text scurt pe teme familiare, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginate 3.3. Analizarea constantă a propriului scris/a unor texte diverse din punctul de vedere al corectitudinii, al lizibilității, al coerenței și al clarității	Etapele scrierii: generarea ideilor, planificare, scriere (a) descoperirea unor subiecte din universul familiar; (b) restrângerea unor teme la aspecte particulare; (c) încadrarea în subiect. Părțile textului: introducere, cuprins, încheiere; paragrafe Planul simplu de idei Relatarea unor experiențe personale.

Lecția 1. Familiarizare cu textul *Prietenul meu* de Ioana Pârvulescu (pp. 10-12)

A. Competențe specifice

2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale

B. Conținuturi

Textul literar

Strategii de comprehensiune: împărtășirea impresiilor de lectură

C. Scenariul didactic

EVOCARE

Activități de prelectură

Se recomandă generarea unor discuții privitoare la ceea ce știu copiii despre selfie, pornind de la exercițiile 1-3 din secvența *Pentru început* și/sau discuții despre fotografie, pornind de la AMII-ul animat (din varianta digitală).

CONSTITUIREA SENSULUI

Lectura model a textului-suport.

Se clarifică sensul cuvântului explicat în subsol. Profesorul trebuie să-i întrebe pe elevi dacă mai sunt în text cuvinte al căror sens nu-l cunosc și să le ofere explicații.

Discuție privind impresiile elevilor după prima lectură: se vor completa cele patru cadrane (ex. 1, *Impresii după prima lectură*), elevii fiind încurajați să noteze de ce le-a plăcut textul, ce nu le-a plăcut în text, ce nu au înțeles și dacă textul le-a amintit de ceva.

Se poate urmări AMII-ul static din varianta digitală (p. 12), pentru evidențierea relației dintre textul din manual și alt text literar din literatura străină.

REFLECȚIE

Discuție ghidată de profesor despre alte texte despre prietenie pe care le-au citit elevii.

TEMĂ

Elevilor li se va cere să citească informațiile despre autoarea textului (p. 12) și să rezolve exercițiul 2 (p. 12).

Lecția 2. Trăsături ale textului literar (actualizare) (pp. 13-14)

A. Competențe specifice

2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale

2.2. Identificarea temei și a ideilor principale și secundare din texte diverse

B. Conținuturi

Textul literar

Strategii de comprehensiune: inferențe simple

C. Scenariul didactic

EVOCARE

Profesorul verifică tema: întrebări privitoare la text pe care elevii le-ar fi adresat scriitoarei. După trecerea în revistă a întrebărilor, profesorul conduce discuția înspre ideea că scriitoarea a decis să creeze aceste personaje așa cum sunt prezente ele în text, dar că putea să le atribuie și alte trăsături.

CONSTITUIREA SENSULUI

Activități de lectură (lucru cu textul)

Explorare – Textul literar

Elevii răspund frontal la întrebările 1-4 (p. 13). Posibile răspunsuri:

Ex. 1: Dintre sentimentele la care se face referire în text, elevii pot menționa: nedumerire, incertitudine, groază, teamă, rușine, bucurie etc.

Ex. 2: Universul imaginat de Ioana Pârvulescu este apropiat de realitate, situații asemănătoare celei prezentate în text putând avea loc oricând în lumea copiilor (prima teză sau primul test existența unei surori mai mari, preocupările diferite ale fraților, câțelul dus la școală etc.).

Ex. 3: Verbele *a foșni* și *a fremăta* sunt folosite cu alt sens decât cel obișnuit. Sensuri din fragment: *a se foi*, *a se agita*.

Ex. 4: Verbele nu au sensul lor obișnuit: a. *a zgâlțâi* – a pune în situații dificile; *a vorbi* – a empatiza; *a lătra* – a scoate sunete etc.

Elevilor li se vor acorda 2-3 minute să se gândească la ceea ce fac personajele din text și să decidă care este cel mai amuzant moment. 3-4 elevi vor mima momentul, pe rând, în fața colegilor, iar ceilalți vor încerca să ghicească la ce se referă fiecare. Pe măsură ce un elev mimează, ceilalți vor pune întrebări. Cei care mimează nu au voie să comunice verbal, iar pentru răspunsurile pe care trebuie să le dea pe parcursul exercițiului se stabilesc niște semne. De exemplu, pentru DA se dă din cap de sus în jos, pentru NU se dă din cap din dreapta spre stânga, pentru APROAPE se mișcă degetele arătătoare unul pe lângă celălalt etc.

Profesorul va conchide, împreună cu elevii, că textul literar prezintă o lume imaginară și că transmite idei, dar mai ales emoții și sentimente, într-un limbaj expresiv și că lumea imaginară a textului literar poate fi mai apropiată sau mai îndepărtată de lumea reală (rubrica *Repere*).

Explorare – Înțelegerea textului

Elevii răspund frontal la întrebările 1-4 (p. 13).

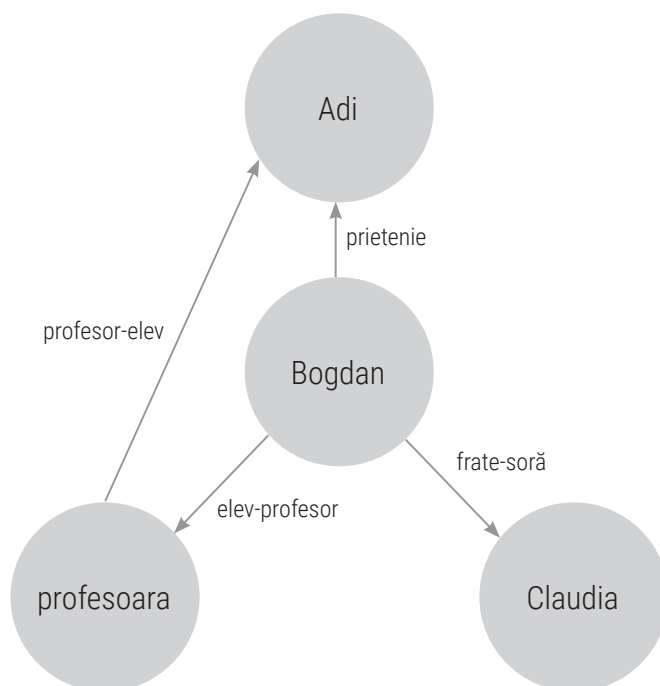
Ex. 1: Cele patru desene îi reprezintă, pe rând, pe Adi, Bogdan, Claudia și profesoara de istorie. Elevii îl vor recunoaște pe Bogdan ca fiind al doilea (pot fi întrebați ce detalii i-au ajutat în recunoașterea personajului) și vor nota trei informații importante pe care le-au reținut despre acesta, de exemplu: este un băiat aflat în clasa a V-a, are o soră mai mare, este bun la matematică, are ochi verzi, gene lungi, păr castaniu ondulat, este îndrăzneț, poartă ochelari, colegul lui de bancă este Adi, are un câțel pe nume Joi etc.

DIGITAL. Pentru valorificarea celorlalte personaje, elevilor li se poate cere să rezolve AMII-ul interactiv din varianta digitală a manualului.

Ex. 2: Elevii vor realiza harta relațiilor dintre personajele din desen.

! **Harta sau rețeaua personajelor** este o metodă grafică de prezentare a unui personaj, analogă ciorchinului sau rețelei de semnificații.

Elevii vor scrie într-un cerc, în centrul paginii, numele personajului, iar în cercuri-satelit numele celorlalte trei personaje. Prin săgeți, vor marca relațiile dintre acestea, notând deasupra săgeții ori alături de ea tipul de relație, ca în exemplul:



Ex. 3: La întrebarea cum se comportă Adi față de prietenul său, elevii pot răspunde că acesta își asumă sancțiunea profesoarei, fără a divulga cine este, de fapt, vinovatul.

Ex. 4: Elevii vor transcrie două cuvinte/grupuri de cuvinte referitoare la timpul în care se petrec întâmplările povestite: *marți, ora de istorie, după ore* etc.

Ex. 5: Elevii vor identifica locurile în care se desfășoară acțiunea și vor nota cuvintele/grupurile de cuvinte care le denumesc, de exemplu: acasă, pe stradă și la școală.

Rezolvarea exercițiilor conduce la ideea (enunțată în *Repere*) că pentru a înțelege un text literar în care se relatează o întâmplare, cititorul trebuie să răspundă la câteva întrebări:

- Cine sunt personajele?
- Ce fac personajele?
- Când se petrec evenimentele?
- Unde se petrec evenimentele?

Elevii vor răspunde ei înșiși, în scris, la aceste întrebări, pentru a indica despre ce este vorba în text. De exemplu: Într-o zi, Bogdan îl duce pe Joi, câțelul lui, la școală.

Aplicațiile vor fi rezolvate parțial în clasă, unele dintre cerințe pot fi date ca temă pentru acasă, depinde de ritmul lecției și de nivelul elevilor.

Ex. 1: Se va aborda frontal, răspunsul așteptat fiind dimineața, elevii putând motiva că Bogdan mărturisește că ghinioanele lui au început în zorii zilei, fiindcă s-a trezit târziu și era pe punctul de a întârzia la școală.

Ex. 2: În perechi, elevii vor identifica ceilalți membri ai familiei lui Bogdan evocați în text și vor nota în dreptul lor câte o trăsătură morală, de exemplu: bunica – vorbăreață; tatăl – tendința de a eticheta.

Ex. 3: Presupune activitate pe grupe, împărțirea putându-se realiza pe criteriul proximității. Elevii vor desena o diagramă Venn și o vor completa cu asemănările și deosebirile dintre Bogdan și Claudia, ca în modelul:



Raportorii fiecărei grupe vor prezenta produsul în fața clasei.

Ex. 4: Adi și Joi.

Ex. 5: Exercițiul se bazează pe capacitatea elevilor de a face inferențe, răspunsul așteptat fiind acela că hainele erau pătate.

Ex. 6: Elevii nu erau atenți și răspundeau anapoda din cauza faptului că, peste două ore, aveau prima lor teză.

Ex. 7: Claudia și Adi.

Ex. 8: Celor doi copii le este rușine.

Elevilor li se poate sugera să rezolve și AMII-ul interactiv.

Ex. 9: În cazul în care timpul permite, elevii pot juca *E rândul meu să-ți spun ce s-a întâmplat!* Elevii se vor așeza în perechi, față în față și vor desfășura jocul conform indicațiilor din manual.

REFLECȚIE

Rezolvarea cerinței de la rubrica *Provocări*, care valorifică metoda pălărilor gânditoare.

! **Metoda pălărilor gânditoare** (Edward de Bono) stimulează creativitatea participanților și întruchipează șase posibilități de procesare a informațiilor, schimbarea pălărilor oferind elevilor posibilitatea de a aborda o problemă altfel decât în maniera convențională. Aplicarea metodei la elevii din ciclul gimnazial impune existența a șase pălării/șepcuțe (acestea pot fi realizate din carton), fiecare având câte o culoare: albă, roșie, galbenă, verde, albastră și neagră. Elevii pot să își aleagă pălăriile, asumându-și un anumit rol, dar rolul poate să li se impună și de către profesor. Rolurile se pot inversa și sunt definite de culoarea pălăriei:

- a. Pălăria albă este neutră, simbolizând gândirea obiectivă. Elevul care poartă această pălărie oferă informații despre tema pusă în discuție, rezumă neutru, face conexiuni.
- b. Pălăria roșie oferă o perspectivă emoțională asupra evenimentelor, iar elevul care își asumă acest rol își exprimă emoțiile, sentimentele, supărarea față de personaje sau față de situațiile la care se raportează. De asemenea, poate să se refere la emoțiile sau sentimentele trăite de personaje.
- c. Pălăria neagră va prezenta perspectiva gândirii negativiste și pesimiste. Purtătorul pălăriei negre este criticul, acuzatorul și cel care identifică greșelile personajului.
- d. Pălăria galbenă este simbolul gândirii pozitive, constructive, al perspectivei optimiste asupra evenimentelor. Purtătorul ei explorează optimist posibilitățile, asumându-și adesea rolul apărătorului.
- e. Pălăria verde este creativă, oferă alternative, idei noi, inovatoare, valorizează ingeniozitatea personajului.
- f. Pălăria albastră conduce activitatea, definește problema și coordonează discuția. Elevul care poartă pălăria albastră va formula ideile principale și apoi concluziile.

Metoda permite atât activitatea pe grupe (elevii se împart în șase grupe, una pentru fiecare dintre pălării), cât și activitatea individuală (fiecare pălărie este purtată de către un copil).

TEMĂ

Exercițiile de la rubrica *Portofoliu*. Elevilor li se va sugera să apeleze și la AMII-ul static.

Lecția 3. Cuvântul-cheie. Tema. Planul simplu (Planul simplu de idei) (p. 15)

A. Competențe specifice

- 2.1.** Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale
- 2.2.** Identificarea temei și a ideilor principale și secundare din texte diverse

B. Conținuturi

Cuvinte-cheie, idee principală. Temă. Planul simplu de idei

C. Scenariul didactic

EVOCARE

După verificarea temei, elevilor li se va cere să se gândească, timp de un minut, la o întrebuintare cât mai neobișnuită a unei chei și fiecare va preciza cel puțin o astfel de întrebuintare. Profesorul le notează pe tablă, într-un ciorchine.

CONSTITUIREA SENSULUI

Explorare – Cuvântul-cheie. Tema

Se rezolvă exercițiile 2-5. Profesorul le va cere elevilor să lucreze în perechi și să delimiteze în fragmente logice povestirea *Prietenul meu* de Ioana Pârvulescu. Câte 2-3 perechi se organizează într-o grupă, în cadrul căreia fiecare pereche își va prezenta delimitarea. În cele din urmă, se va decide care este cea mai bună delimitare. În aceleași grupe, se pot rezolva exercițiile 4 și 5, dar este posibilă și rezolvare frontală.

Pornind de la exercițiile 4 și 5, profesorul conduce discuția în așa fel, încât să definească, împreună cu elevii, conceptele *cuvânt-cheie* și *temă* (*Repere*, p. 15).

Explorare – Planul simplu de idei (Actualizare)

Exercițiile 1-3 presupun continuarea activității din grupele inițiale.

Ex. 1: Elevii vor scrie în caiete, dar colaborând în cadrul fiecărui grup. Vor desena tabelul din manual și îl vor completa conform modelului, precizând delimitarea textului, notând cuvântul-cheie și formulând ideea principală potrivită fragmentului. Elevilor li se atrage atenția că, pentru a formula ideea principală a unui fragment, se identifică mai întâi cuvântul-cheie, se adaugă acestuia un predicat, apoi alte cuvinte, care împreună să răspundă la întrebarea *Despre cine/ce este vorba în fragmentul delimitat?*. Profesorul poate apela la activitatea frontală pentru a demonstra modul în care se formulează ideea principală, lucrând cu elevii pe primul fragment delimitat. Un posibil produs ar arăta astfel:

Delimitarea textului	Cuvântul-cheie	Ideea principală
„Nu știu [...] nu cumva să îndrăznești.”	marți	Marți a fost o zi dificilă.
„Dar eu [...] 101 dalmațieni.”	ghinioane	Pentru Bogdan, ziua de marți începe cu o serie de ghinioane.
„Așa am ajuns [...] se apropie furtuna.”	ora de istorie	Colegii lui Bogdan sunt agitați la ora de istorie.
„Doamna profesoară [...] a început să latre.”	lătratul	În timpul orei se aude un lătrat.
„Doamna s-a întors [...] îți trece.”	pedeapsa	Adi este scos afară din clasă.
„Toată clasa [...]. El a lătrat.”	vinovatul	Bogdan își recunoaște vina.
„Și l-am scos pe Joi. [...] a râs.”	cățelul	Copilul scoate un cățel din rucsac.
„Ce să vă mai spun? [...] nu-i așa?”	prietenii	Bogdan mărturisește cine sunt prietenii săi.

De reținut că această rezolvare este doar un model și că pot exista și alte delimitări ale textului, iar ideile principale pot fi formulate și altfel.

Ex. 2 și 3: Elevii vor nota ideile principale în caiete, apoi vor primi o foaie de flipchart pe care vor transcrie, cu un marker, aceleași idei. Posterele vor fi afișate în patru părți ale clasei, aflate la distanță, apoi vor fi analizate pe baza metodei turul galeriei.

! **Turul galeriei** este o metodă care dezvoltă gândirea critică și abilitățile de colaborare ale elevilor. În grupuri de câte 4-6 elevi, se lucrează la o problemă, rezultatul putându-se materializa într-un poster sau o schemă, un tabel, un set de idei, un desen etc. Produsele/posterele realizate sunt afișate pe pereții clasei, transformând-o într-o „galerie”. Alături de produs, se lipește o foaie A4 sau un post-it. În grupuri, elevii examinează produsele și notează sugestii, comentarii, formulează întrebări pe foaia asociată produsului. După ce se încheie turul galeriei, elevii revin în fața produsului lor și îl reexaminează pe baza observațiilor primite.

Discuțiile vor fi conduse de profesor în așa fel, încât să se poată formula definiția ideii principale și a planului simplu, insistând pe rolul pe care îl au în înțelegerea textului. Alegerea demersului inductiv în abordarea acestor conținuturi a fost justificată de intenția de a porni de la experiența de lucru cu textul spre generalizare.

REFLECȚIE

Se va rezolva AMII-ul interactiv.

TEMĂ

Caietul elevului, p. 10, ex. 7-10.

Lecția 4. Semnificațiile textului (p. 16)

A. Competențe specifice

2.4. Manifestarea interesului și focalizarea atenției în timpul lecturii unor texte pe teme familiare

B. Conținuturi

Semnificațiile textului

Strategii de interpretare: răspuns afectiv, discutarea mesajului

C. Scenariul didactic

EVOCARE

Se reiau ideile principale ale povestirii și elevii sunt întrebați ce mesaj cred ei că transmite textul, dincolo de evenimentele prezentate.

CONSTITUIREA SENSULUI

Activități de postlectură: discuții privind semnificația textului literar

Se rezolvă frontal exercițiile 1 – 11, elevii fiind încurajați să răspundă și să-și motiveze răspunsul, acolo unde este cazul. Indiferent de răspunsuri, profesorul va da un feedback constructiv, de exemplu: *Ai o abordare interesantă. Te-ai gândit și la următorul aspect: ...?; Îmi place cum ai gândit și mi-ar plăcea să revii asupra aspectului ... pentru ...*.

REFLECȚIE

Exercițiile de la rubrica *Provocări* pot fi abordate în acest moment al lecției.

Ex. 3 este un exercițiu de exprimare a opiniilor.

Profesorul formulează întrebarea dacă există sau nu o legătură strânsă între a fi fată sau băiat și rezultatele la disciplinele școlare. Elevii se vor gândi la un răspuns, apoi vor discuta cu colegii și se vor așeza de o parte sau de alta a unei linii imaginare, în funcție de răspunsul la întrebare. Fiecare dintre cele două grupe caută argumente pentru a-și susține punctul de vedere și le prezintă în fața celorlalți, astfel încât să-i determine să-și schimbe părerea. Câștigă grupa care va reuși să convingă cât mai mulți elevi să i se alăture.

! **Linia valorică** este un exercițiu de exprimare a opiniilor elevilor și de investigație independentă a unei probleme, a cărui aplicare presupune respectarea următorilor pași:

- Profesorul pune o întrebare care permite răspunsuri multiple.
- Elevii caută un răspuns (pot să îl și noteze) și se aliniază, alegând poziția care reflectă cel mai bine punctul lor de vedere. Este important să discute cu alți elevi pentru a vedea care este poziția acestora.
- Elevii continuă să discute despre problema pusă în discuție cu colegii din stânga și din dreapta.

TEMĂ

Caietul elevului, p. 11, ex. 11, 12 și 13.

Lecția 5. Textul nonliterar (p. 17)

A. Competențe specifice

2.1. Identificarea informațiilor importante din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale

B. Conținuturi

Textul nonliterar

Strategii de comprehensiune: inferențe simple

C. Scenariul didactic

EVOCARE

Activități de prelectură: Se rezolvă exercițiile de la rubrica *Pentru început* (p. 17). Elevilor li se va cere să privească cele trei imagini și vor fi întrebați ce reprezintă acestea. Apoi li se va solicita să observe asemănări și deosebiri dintre ele. Răspunsurile ar trebui să conducă spre următoarele concluzii: cele trei fotografii reprezintă persoane; se aseamănă prin faptul că sunt portrete ale acestora; diferența constă în faptul că par a aparține unor epoci diferite etc.

CONSTITUIREA SENSULUI

Lectura textului de la ex. 1 (*Explorare*) poate fi realizată cu voce tare de către profesor, sau de către fiecare elev (lectură interiorizată).

Activități de lectură (lucru cu textul)

Se rezolvă exercițiile 2-4 de la *Explorare*.

Ex. 2: Răspunsul așteptat este c.

Ex. 3: De exemplu: La tabloul *Autoportret într-o oglindă convexă*, la primul autoportret fotografic, la cuvântul *selfie*, la comentariul lui Nathan Hope, la dicționarele Oxford, la *Dicționarul explicativ al limbii române*.

Ex. 4: Răspunsul spre care ar trebui condus elevul este că limbajul din text este obișnuit, în sensul că fiecare cuvânt este folosit cu sensul lui obișnuit (propriu).

Profesorul va conduce demersul astfel ca elevul să poată defini textul nonliterar (*Repere*).